

LBRIS

We know
books

JEAN GILL

O VIATĂ
DE CÂINE

Traducere din limba engleză
de Oana Badea

2025

CAPITOLUL UNU

Haide să-ți arăt unde m-am născut. Închide ochii și imaginează-ți un cer atât de albastru încât te orbește, o zăpadă atât de albă încât strălucirea ei îți izbește pleoapele închise și munți care dansează tot timpul anului în lumina soarelui de iarnă. Vara, culmile înalte își îmbracă vălurile de arșiță și tachinează oamenii cu goliciunea lor neașteptată, ca să le taie respirația, iar lanțul de piscuri se întinde până dincolo de orizont, șoptind numele antice din sud: Pic de Viscos, Pic de Néouvielle, Pic du Midi de Bigorre, Pic de Macaupera. Umbra unui nor plutește în vânt, leneșă ca o pasăre de pradă uriașă care își survolează domeniul, întunecând o vale întreagă, Val du Lavadon.

M-am născut în Munții Pirinei, împreună cu cele două surori și cei patru frați ai mei, șapte șobolani mici și albi care se înghesuiau să ajungă la mameloanele mamei. Am văzut câțiva pui de câine în lunga mea viață, așa că pot

LIBRIS | We know books

să-mi imaginez ceea ce nu-mi amintesc. Căldura și mirosul mamei, plăcerea somnoroasă a unei burtici pline cu lapte și noutatea unei lumi exterioare, după nouă săptămâni în care am crescut încolăcit ca o minge în pântecul mamei.

Aveam atâtea de învățat... să mă întind, să mă împleticesc pe patru picioare, să chițai după mâncare, să-l dau pe Stratos la o parte de la mamelonul pe care-l voiam eu (dacă l-ați fi cunoscut pe Stratos, și voi l-ați fi dat la o parte), să mă ghemuiesc lângă Snow, Sancho și Septimus, ca să dormim cu toții înghesuiți într-un morman pufos.

Primul lucru de care îmi aduc aminte cu adevărat este de când aveam cam șase săptămâni. Știi cum e atunci când cineva te tot bate la cap – te împinge, te împunge, iar apoi se uită pieziș la tine ca să știi că a făcut-o intenționat? Privirea aia a fost picătura care a umplut paharul, frate mai mare! Încă simt valul de putere din creierul, labele și – mai important – dinții mei, care s-au înfipt în perna aia durdulie de carne, ca o gheară în noroi. Am încercat de nenumărate ori să explic plăcerea mușcatului, dar cuvintele nu sunt de ajuns. Prima dată există o mică ezitare, atunci când vârful de dințișorilor tăi pătrund prin piele, dar, după aceea, ai intrat! El se zbate și scheaună... apoi totul se duce pe apa Sâmbetei. Strică totul fiindcă începe să ceară ajutor, ajutor adevărat, și este fratele tău, așa că te doare pe tine dacă îl rănești, și trebuie să te oprești – și îl urăști pentru că te-a făcut să te oprești. Așadar, ai descoperit cât de complicată poate fi viața pentru un câine. Nu poți să faci orice vrei, fiindcă voința ta se împarte în două și se luptă cu ea însăși, amețindu-te.

Când m-am întâlnit din nou cu Stratos, ani mai târziu, și ne spuneam poveștile sub lumina lunii, asta a fost unul dintre

momentele pe care le-am împărtășit. Prima mușcătură. Una dintre părțile bune ale adăpostului pentru animale era că puteai să vezi luna. Dacă îmi mai trece prin minte altă parte bună a adăpostului, o să ți-o spun la momentul potrivit. Însă fiecare segment din poveste are locul, timpul și mirosul lui, și încă nu a venit momentul pentru dezinfectant extrem de puternic, puroi care curge din urechi și respirație dulceagă de câine cu limbrici.

Am căzut de acord cu Stratos că a doua mușcătură a fost mai periculoasă, mai savuroasă, fiindcă știam că încălcăm regulile, știam că trebuie să fii suficient de puternic încât să o duci până la capăt. Vorbesc despre mușcatul câinilor, desigur, nu despre – nu pot să rostesc cuvintele decât în șoaptă! – mușcatul Oamenilor. Deși eu și Stratos am fost nevoiți să vorbim și despre asta, având în vedere situația lui. Este eroul meu, înțelegeți? Dar, după cum am spus, fiecare lucru la timpul lui.

Așadar, ne băteam ca între cățeluși și bineînțeles că Stratos m-a mușcat și el de îndată ce i-am dat drumul. Și, dacă nu uiți prima mușcătură pe care ai aplicat-o, cu siguranță îți aduci aminte de prima dată când ai fost mușcat, de obicei ca răspuns la propriul atac! Am fost atât de șocat, încât am urlat înainte să mă doară, apoi durerea m-a inundat cu furie și m-am năpustit din nou asupra lui. A fost șocat, la rândul lui, și a încetat să mă mai muște, scuturându-se puțin, cum făcea el mereu. De atunci, am hotărât că e mai bine să ne oprim la etapa de schelălăit, dar puterea superioară a lui Stratos începea deja să se facă simțită, chiar de când era pui.

Dominant? Stratos? Poate când era cățelandru. Dar, după ce a crescut, nu a mai fost nevoit să facă nimic. Doar

să meargă. Iar când mergea Stratos, simțea nevoia să te rostogolești în fața lui, să dai din coadă, să te uiți la un munte imaginar din depărtare – să te uiți oriunde, numai la Stratos nu. Îți venea să spui: „Hei, Stratos, ai ratat micul-dejun? Uite, poți să-mi ronțai gâtul. Eu nu mai am nevoie de el.“ Știai că, după ce treceai de amabilitățile legate de statut, aveai să-l urmezi până la capătul pământului, iar fratele tău mai mare avea să te protejeze până la moarte. Eram o haită.

Talentele noastre erau foarte diferite, iar eu mă descurcam destul de bine în unele privințe. Fratele meu nu era întotdeauna cel mai isteț cățel din grup și nu a avut ocazia să învețe ca unii dintre noi.

— Școala vieții, mi-a spus el mai târziu. Unii dintre noi am învățat pe calea dură, Sirius, iar unii dintre noi SUNTEM duri.

Dar chiar și atunci mă întrebam: cum ar fi fost dacă lucrurile ar fi stat altfel pentru Stratos? Însă așa sunt eu, Sirius, genul de câine care se întreabă mereu „cum ar fi fost dacă“. Genul de câine care și-a început viața ca un mic sobolan, împingându-și frații ca să ajungă la un mamelon, fără să știe că există multe lucruri în viață dincolo de Mama.

Și despre asta am vorbit cu Stratos – despre Mama, cunoscută ca Morgana de Soum de Gaia. Fusese o regină a frumuseții și, chiar dacă o trăgeam în jos, „o secam de viață“, după cum se plângea ea, era ceva legat de atitudinea ei care îți aducea aminte de o Prințesă. Ea știa asta și s-a asigurat că o știm și noi.

— Un Soum de Gaia nu face niciodată așa ceva în propriul culcuș! strâmba Mama din nas, disprețuitoare, când simțea miros de pipi de cățel sau de ceva mai rău în paie.

Iar atunci făptașul era luat de ceafă și aruncat în curte, unde noi restul îl tachinam și îl mușcam în joacă pe cel care era pedepsit de Mama, doar ca să-i arătăm ei sprijinul nostru. Și fiindcă era amuzant, desigur. Chiar de două ori mai amuzant dacă Stratos era cel care intra în bucluc și nu avea voie să riposteze. Nu era distractiv când cutele tale de grăsime de pe ceafă erau apucate ferm între cei patruzeci și doi de dinți materni și dădeai din toate lăbuțele în aer, fiindcă a zbura nu era chiar atât plăcut precum ai fi crezut.

— Un Soum de Gaia stă așa, ne spunea ea și ne punea să exersăm statul nemișcat, cu capul sus și cu gâtul puțin întins, labele din față drepte și paralele, labele posterioare duse incomod de mult în spate, de parcă tocmai te întindeai și cineva striga „Oprește-te!“ și trebuia să rămâi încrămențit în poziția aia.

Dar exersarea „poziției“ cu Mama ne-a ajutat când Omul Alfa ne-a luat, unul câte unul, ne-a urcat pe masă și ne-a învățat „periatul“ și „poziția“. Mama nu ne pregătise pentru „Arată-mi urechișele tale“, când Omul nostru le dădea pe spate și le curăța cu ulei de măsline. Vă dați seama cât ne distram după aceea, lingându-ne urechile uleioase. Cred că eram cățeei cu cele mai curate urechișe din Munții Pirinei. Nu am fost pregătiți nici pentru „Arată-mi dințișorii“. De fapt, Mamei părea să-i displacă atunci când ne vedea prea mult dințișorii – chiar ni i-a arătat pe ai ei o dată sau de două ori, când cineva o mușca prea tare de mamelon. Nu prea aveam de ales și trebuia să ne arătăm dințișorii atunci când Omul nostru își vâra degetele în boturile noastre și ne dădea buzele la o parte. Dacă ați fi văzut expresia de pe fața lui Stratos, v-ați fi tăvălit pe jos de râs. Nu eram convinși că

avea să fie un câștigător al Concursului de Frumusețe, chiar și la vârsta aceea; nimeni care îi verifica dințișorii lui Stratos nu ar fi putut să-l privească în ochi și să creadă că e frumos.

Mama nu era doar o Prințesă, ci își cunoștea regatul încă din copilărie și crescuse alături de mătușile, unchii și surorile noastre Soum de Gaia. Dar Tata era de Departe, iar în amurg, la ora pentru poveștile cu lupi și munca adevărată, Mama ne spunea cum s-au cunoscut. Amados de los Bandidos – tatăl meu. Numele în sine era suficient să te facă să vrei să fugi în munți și să urla împreună cu el, potrivit mamei mele, iar ea auzise atâtea despre el de la Omul nostru, încât orice cățelușă s-ar fi amoretat. Amados în sus și Amados în jos și, cel mai important, Amados pentru Căsătorie. Chiar și un Soum de Gaia poate să se uite la un rottweiler care merge țațoș pe stradă sau la eroul local cu jumătate de ureche, râie și purici. Dar capriciile tinereții nu sunt nimic mai mult decât atât, iar dinastiile sunt întemeiate de părinți ca ai noștri, așa că Morgana și-a acceptat destinul (și așa ar trebui să facem și noi – acesta era mesajul matern).

S-au cunoscut la adunarea anuală, Marea Expoziție de la Argelès-Gazost, cu zăpadă care strălucea pe munți și câini peste tot; nu doar ciobănești de Pirinei, ci și micii câini de Pirinei și ciobăneștii catalani, precum și marii mastiffi, cu ochii lor tulburi și injectați. Se puneau muzică, se dansa, cafenelele erau înșesate de câini cu stăpânii lor, caii trăgeau care festive. Între case erau înșirate șiraguri de ornamente, caii purtau ghirlande la gât, iar unii dintre câini aveau baticuri berneze roșii și galbene la gât. Se pare că toate astea aveau loc pentru a sărbători întâlnirea părinților mei. Și unde avea loc Evenimentul? Nicăieri altundeva decât în

Arena de Expoziție, desigur. În timp ce ea defila împreună cu fetele, el se sprijinea relaxat de stâlpul gardului și începea una dintre balele acelea de competiție care pot ajunge de lungimea cozii, dacă ai noroc.

Am discutat cu Stratos despre tehnica balelor, iar el recunoaște că pierde din cauză că nu are răbdare. Pe la jumătatea lungimii cozii, impulsul de a se scutura este atât de puternic, încât nu i se poate împotrivi. I-am spus că dacă face ca mine și așteaptă, rămâne nemișcat, satisfacția scuturatului este chiar mai mare, dar pur și simplu nu poate să o facă. Însă amândoi am obținut țipete de plăcere de la stăpânii noștri datorită calității improșcării noastre cu bale – ba chiar l-am văzut pe al meu grăbindu-se să adauge niște apă pe hainele și corpul său. A fost foarte satisfăcător.

Așadar, Tata stătea acolo și începea să saliveze, dar, după cum am spus, ai nevoie de puțin noroc, iar atunci nu a fost să fie. Omul lui și-a lipit prosopul de gura Tatei înainte ca picătura să ajungă la o lungime respectabilă și, când Mama i-a aruncat o privire seducătoare, a văzut partea de sus a chipului rușinat și ursuz al logodnicului ei, fiindcă partea de jos era acoperită de prosopul roz care îi ștergea maxilarul. Mama a spus că a râs atât de tare, încât juriul i-a acordat premiul pentru „cea mai frumoasă expresie facială“ și a comentat că părea foarte veselă și vioaie în Arenă. Desigur că a câștigat. Nici nu încapă discuție. Nu am de gând să vă plictisesc cu toate Expozițiile și premiile și, oricum, viața mea nu s-a îndreptat în direcția aceea.

Apoi a fost rândul ei să-l urmărească, iar, de data asta, Omul lui i-a fost de ajutor. Știa că-l urmărește: fiecare topăială, fiecare ridicare a capului, fiecare strălucire din ochii lui era

pentru ea, iar, când a adoptat poziția statică, s-a uitat drept la ea cu ochii lui cafenii care îți topeau inima și a cucerit-o. Arbitrul i-a remarcat aroundera grozavă și „calitatea de star“, de parcă juca într-un spectacol pentru un public special. Sigur că o făcea. Pentru aceia dintre voi care nu sunteți familiarizați cu lumea mea, aroundera este ceea ce în Pirinei numim cercul înalt pe care îl formează cozile noastre atunci când suntem fericiți, entuziasmați sau spunem: „Hei, lume, uitați-vă la mine!“. Cuvintele oamenilor sunt limitate în comparație cu ceea ce poate spune un câine doar prin coada lui, dar, în esență, aroundera = bună dispoziție.

Iar cu cât ai coada mai frumoasă, cu atât este mai bună aroundera. Coada Tatei era perfectă, o curbă bogată ce cădea în cascadă, perfect proporționată cu trupul lui. Dar talentul lui suprem era să țină coada în repaus – în jos, relaxată, ușor curbată la capăt, pregătită să se ridice –, apoi, când venea arbitrul la el, ridica brusc coada și, ca un mare seducător ce era, sincroniza perfect momentul. Bineînțeles că a câștigat. Nici nu încapă discuție. Cred că în momentul acela era deja Campion al Franței, al Spaniei, al Lumii, al Universului și al Tuturor Lucrurilor, așa că era greu să nu devină blazat când venea vorba de concursuri.

Au avut ocazia să se cunoască și să se miroasă mai îndeaproape atunci când Oamenii lor au discutat despre călătorie și transport, iar, peste două luni, mama a traversat munții. Doar pentru că „o cucerise“ la expoziție nu înseamnă că s-a lăsat ușor. Ah, în niciun caz. Îi plăcea să fie curtată, la fel ca oricărei fete, așa că a fugit de el pe fiecare palmă de pământ care i-a apărut în cale, s-a ascuns după fiecare tufiș pe care l-a văzut și i-a aruncat fiecare insultă pe care o știa

când a ajuns-o din urmă. Nimeni nu le-ar fi dat premii de frumusețe și n-ar fi îndrăznit să le verifice dințișorii când Mama a încetat în cele din urmă să mai alerge. Și, chiar dacă nu l-a mai văzut și nu a mai auzit nimic despre el de atunci, ne-a asigurat că numele lui era scris pe certificatele noastre de naștere. Și ce mai nume. Ce mai câine. Trebuia să ne ridicăm la înălțimea lui.

— Fără presiune, i-am spus eu lui Stratos.

Ceilalți sorbeau fiecare cuvânt despre concursuri, despre tatăl de departe, despre romantismul numelui său – nimic mai mult decât un nume și imaginația lor –, dar eu și Stratos ne-am dorit întotdeauna altceva. Habar nu aveam ce anume ne doream, dar eram siguri că vrem altceva. Am ajuns la vârsta de opt săptămâni, vârsta Alegerii, când șansa de a găsi Altceva putea veni să ne bată la ușă.

CAPITOLUL DOI

Este un adevăr universal că un cățel în vârstă de opt săptămâni care deține un pedigree excelent trebuie să își dorească un stăpân. Noi eram șapte. Fetele, Snow și Stella, erau tare nesuferite, chiar și atunci. De îndată ce găseai un pai perfect de mestecat, venea una dintre fete, te pălea cu lăbuța și scheuna „Îl vreau eu“, iar dacă erai somnoros și nu aveai chef să te burzuluiești la ea și să o apuci de nas, așa cum merita, ci îi cedai mărunțelul discordiei, ghici ce, paiul delicios era abandonat în două secunde în favoarea unei pietricele strălucitoare – atâta timp cât o mai voia și altcineva. Eu, de pildă, dacă îl vedeam pe unul dintre ceilalți cu un lucru deosebit de interesant, măcar mă bucuram de el o vreme după ce îl furam, de preferat în timp ce păgubitul mă urmărea. Dar așa erau fetele, cel puțin unele dintre ele.

Așa că nu era de mirare că Snow sărea pe mormanele de paie încă de la vârsta de șase săptămâni, anunțând întreaga lume că ea RĂMÂNE. Îl auzise pe Om vorbind despre Care Dintre Ei cu alt Om și Ea Era Aleasa. Indiferent de câte ori o muștra mama și îi spunea să nu se creadă Regina Frumuseții, nu pentru încă ceva timp, ea își arăta dințișorii strălucitori și scutura din urechiușe pentru oricine o urmărea. Eu și Stratos

am prins-o de câteva ori, ceea ce ne-a făcut să ne simțim mai bine. Și, chiar dacă Mama ne spunea că Trăsăturile de Campion se dezvoltă în timp, mult după vârsta de opt săptămâni, și – uitându-se urât la Snow – că un caracter bun este Foarte Important, Stella a fost atât de iritată, încât și-a compromis propriile calități de campion și s-a năpustit viclenește la gâtul lui Snow.

După o vreme, am încetat să mai reacționăm. Ori de câte ori începea Snow, îi aminteam lui Stratos că noi ne doream aventuri și toată lumea știe că aventurile se găsesc în altă parte. Habar n-aveam eu... Apoi, tocmai când deveniserăm imuni la faptul că Snow o lălăia cu același lucru, Stella ne-a spus că Ea urma să Zboare. Nu că am fi fost atât de proști încât să o credem, desigur, dar am tăvălit-o printr-o băltoacă fiindcă a avut tupeul să ne pună la încercare. Mai văzuserăm și noi animale zburând. Găinile o făceau din când în când, dar nu prea bine. Deși se aflau la două țarcuri depărtare de noi, le vedeam prin gardul de sârmă, ciugulind, cotcodăcind și dând din aripi. Mai erau și ulii, vulturi și șoimi. Dacă stăteai pe spate după ce te rostogoleai, auzai un țipăt sau un fluierat și vedeai sus, sus pe cer o pată plutind în aer. Nu era chiar ceea ce numeam noi „zburat“ – sau, mai degrabă, ceea ce numea Septimus „zburat“. Pentru asta, aveai nevoie de activitate frenetică.

Fratele meu cel mai mic avea o pasiune pentru zburat. Din punctul lui de vedere, gaițele erau perfecte. Îi plăcea cum țopăie, fug și decolează în forță; ne-a demonstrat și nouă, uneori zburând până la lada cu mere. Apoi țopăia, fugea și se cățara de-a lungul crengii, după care zbura la înălțime mică printre copacii din livadă sau, în cazul ăsta, o săritură